

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
WYŻSZA SZKOŁA PRZEDSIĘBIORCZASCI I ADMINISTRACJI W
LUBLINIE
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕРЕЗІВСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ОНПУ
ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

*До 100-ліття Одеського національного
політехнічного університету*

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ»**

25-27 червня 2018 року, м. Одеса

Київ - 2018

УДК 342.5 (477)

Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання державно-правового розвитку України» містить тези наукових праць, у яких розглядаються: сучасний стан та перспективи розвитку національної правової системи України, реформи в сфері державного управління України в рамках вивчення міжнародного досвіду та розкриття вітчизняних реалій, трансформаційні процеси в сучасному українському суспільстві. Окремо увагу приділено характеристиці української політичної системи та пошукам шляхів підвищення ефективності її функціонування. Також розглянуто філософський, історичний та культурологічний аспекти суспільно-політичного розвитку України. Не залишилися осторонь й державна інформаційна політика в нашій країні та шляхи її реалізації.

Редакційна колегія:

Марущак В.П. – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри державознавства і права Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України

Білоусов О.С. – доктор політичних наук, професор кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету

Чістякова І.М. – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету

Гегечкорі О.В. – доцент, доцент кафедри соціальних та правових дисциплін Національної академії Національної гвардії України

Прилуцька А.Є. – канд. філос. наук, проф. ХАІ, завідувач кафедри документознавства та української мови, Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

Шевченко В.П. – директор Березівського вищого професійного училища ОНПУ, викладач вищої категорії, відмінник освіти України

Шевченко Г.О. – заступник директора з навчально-методичної роботи та міжнародних зв'язків Березівського вищого професійного училища ОНПУ, викладач вищої категорії

Кривдіна І.Б. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету (відповідальний секретар);

Моїсеєва Т.М. – кандидат історичних наук, доцент кафедри правознавства ОНПУ.

Рецензенти:

Пахомова Т.І. – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри регіональної політики та публічного адміністрування Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України

Сухотеріна Л.І. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного політехнічного університету

Оганісян М.С. – кандидат філософських наук, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України

Актуальні питання державно-правового розвитку України: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-літтю Одеського національного політехнічного університету (25-27 червня 2018 р., м. Одеса). – К.: Каравела, 2018. – 160 с.

ЗМІСТ

Оборський Г.О. Впровадження нових педагогічних технологій в системі вищої освіти України.....	6
Нестеренко С.А. Підвищення рівня правосвідомості та правової культури у студентів ЗВО.....	10
СЕКЦІЯ 1 «СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»	
Бабіна В.О. Реалізація прав і свобод людини в сучасній Україні: окремі проблеми правового регулювання.....	13
Гегечкорі О.В., Семенов С.С. Правова культура як складова загальної культури військовослужбовців.....	16
Киртока М.П. Перспективи зміни організаційного механізму управління концесійною діяльністю в Україні.....	18
Марущак В.П. Право і стратегічне планування економіки.....	21
Марущак О.І. Порівняльна характеристика податків і права.....	25
Молчанов В.В. Правове регулювання страхування інтелектуальної власності: міжнародний досвід.....	29
Озернюк Г.В. Державні органи як суб'єкти регулювання страхових правовідносин.....	30
Ровинський Ю.О. Посилення фінансового контролю як наслідок загальносвітових тенденцій розкриття банківської таємниці.....	31
СЕКЦІЯ 2 «РЕФОРМИ В СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ»	
Бачинська К.В. Правове забезпечення реалізації реформи децентралізації.....	37
Забарна Е.М. Формування регіональних студій як комплексної категорії територіального розвитку.....	39
Новак Г.Д. Реалізація державної регіональної політики України в аспекті транскордонного співробітництва.....	42
Панченко Г.О. Реформа сучасної системи державного управління України: реалії та перспективи.....	45
СЕКЦІЯ 3 «ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ»	
Гришкорін М.Г. Фізична підготовка туриста.....	48
Зазимко Н.С., Банокіна Л.А. Самостоятельные занятия оздоровительным бегом.....	51
Кривдіна І.Б. Система гуманітарної допомоги ЄС для громадян України.....	53

Латишева В.В. Міжнародний досвід соціально-правового захисту працівників Національної поліції України.....	56
Мамонтова Э.В., Пелевин Е.Ю. Социальный вектор украинских реформ: некоторые итоги и перспективы.....	59
Петелкакі В.В., Грєєва В.І., Трапезникова С.С. Нейробіка: гімнастика для розуму.....	63
Петелкакі В.Ф., Грєєва В.І., Трапезникова С.С. Вплив дихальних вправ на здоров'я студентів спеціального медичного відділення.....	66
Шевченко В. П., Шевченко М. Г. До питання формування здорового способу життя молоді.....	69
СЕКЦІЯ 4 «ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ ТА ДЕРЖАВІ»	
Кутузова Н.Г. Малый бизнес: вчера, сегодня, завтра.....	71
Овчаренко Т. Д. Особливості інноваційної педагогічної діяльності при викладанні суспільних дисциплін.....	74
Оганісян М.С. Соціокультурні цінності як чинник формування етики публічного службовця.....	79
Романова О.К., Курова Г.І. Вивчення української мови іноземними студентами в закладах вищої освіти України.....	82
Роша Л.Г. Системна оцінка організації патологоанатомічної служби України.....	83
Шевченко Г.О., Шевченко М.Г. Міждисциплінарні зв'язки між теоретичним і виробничим навчанням.....	86
Яковлєв І.В. Конгрес української інтелігенції та процеси трансформації в українському суспільстві.....	89
Янюк С.В. Сучасні реалії територіальної оборони України.....	91
СЕКЦІЯ 5 «ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ»	
Білоусов О.С. Громадсько-політичні практики як форма накопичення активістських ресурсів.....	93
Піча Володимир Політична культура суспільства.....	96
Шановська О.А., Філоненко К.М. Методи впливу на виборців під час проведення виборчої кампанії в Україні.....	102
Шишименко И.Н. Политическая экспертиза в политико-управленческом процессе.....	105
СЕКЦІЯ 6 «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ, ІСТОРИЧНИЙ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ»	
Букач В.М. Право і культура.....	108

Воробйова Г.В. Французський кінематограф початку ХХ століття та його вплив на європейський та український кінематограф.....	110
Гегечкорі О.В., Молчанов А.А. Роль політичної соціалізації в становленні особистості	113
Моїсеєва Т.М. Законодавчо-нормативне визначення умов утримання «клієнтів» гамівних (виправних) будинків (на матеріалах Повного зібрання Законів Російської імперії).....	114
Непіпенко Л.П., Гегечкорі О.В. Сутність, стан і перспективи капеланської служби у Національній гвардії України.....	117
Соловйов К.В., Какурін Д.О. (Науковий керівник - Овчаренко Т.Д.) Духовні цінності українського козацтва.....	119
Федорова А.І. Діяльність Івана Цепова щодо зміцнення старообрядництва в Одесі (початок ХХ ст.).....	123
Чернов Т.О. Особистісна зрілість в системі соціальних трансформацій.....	126
Чістякова І.М. Глобалізація духовного та бездуховного у сучасному світі.....	129

СЕКЦІЯ 7 «ДЕРЖАВНА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ»

Василенко О. П., Колесов Є. І. Функціонування документної комунікації у закладах вищої освіти України.....	132
Гибински Л. Гендерный фактор в рекламных технологиях.....	135
Kazimir Alexandr. Impacts of information systems.....	136
Кубко В.П. Феномен реклами як сучасного засобу комунікації в інформаційному просторі.....	140
Панькевич О.О. Комунікативна компетентність як інструмент успіху майбутнього журналіста.....	143
Татакі О.О., Білошкурська К. Особливості створення електронного видання для спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».....	146
Татакі Д.Д., Татакі О.О. Дистанційні освітні технології в організації навчального процесу в ОНПУ.....	150
Chernov Timorhey. Managing information systems.....	152
Шевченко Б.Г. Державна інформаційна політика в Україні та суспільство.....	154
Шевченко О.В. Інформаційна складова діяльності державних органів місцевої влади України.....	156

Література:

1. Проект Закону України «Про концесії» [Електронний ресурс] / Верховна рада України // Офіційний веб-сайт – 2018. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63630
2. Про державно-приватне партнерство: Закон України / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №40. – с. 1436. - ст. 524.
3. Про концесії: Закон України / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - №12. – ст. 372.

Марущак В. П.

докт. держ. упр., професор, зав. кафедри державознавства і права,
Одеський регіональний інститут державного управління Національної
академії державного управління при Президентові України
(Одеса, Україна)

ПРАВО І СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Стратегічне планування у сфері правового регулювання економічною діяльністю - це реалізація основних напрямків державної економічної політики, її цілей і завдань, функцій держави в соціально-економічній сфері шляхом проміркованого процесу прийняття управлінських рішень в правовій формі через діяльність органів державного управління у сфері економіки. Воно висловлюється в діях, спрямованих на досягнення максимальних результатів, виходячи із сильних сторін органів державного управління з використанням сприятливих умов навколо і в середині його. Ці дії включають у себе надання операціям властивостей прагматичного і прогностичного характеру за рахунок їх обумовленості від економічних процесів і внутрішнього потенціалу органів державного управління, націлених на те, щоб уникнути ситуацій негативного характеру і добитися позитивних наслідків своєї діяльності в правовому регулюванні економічної сфери. Тому воно об'єднує цілі органу державного управління, його політику і дії в єдине ціле, на підставі і в межах правового регулювання. Стратегічне планування у сфері правового регулювання не слід сприймати тільки як розробку і реалізацію стратегічного плану. Мається на увазі, що рішення органів державного управління, які приймаються по основним напрямкам правового регулювання економіки, формуються на основі правових норм і уявляють з їх боку стратегічні дії.

Суттєва відмінність стратегічного планування від інших форм планування полягає в тому, що воно не тільки спрямовано на досягнення

кількісних показників, на розробку прогностичного стану об'єкту регулювання, на створення програм розвитку об'єкта регулювання, програмування розвитку економічних відносин, а на формування дій суб'єктів державного управління шляхом їх формалізації, як правило, за допомогою нормативних актів, використовуючи системоутворюючі планові основи. Стосовно до економічної сфери правове регулювання на основі стратегічного планування уявляє таку діяльність державних органів, яка виходячи із їх внутрішньої структури і наданої компетенції була б в змозі використати сильні свої сторони для прийняття проміркованих, ефективних і адекватних рішень з економічних питань в правовій формі.

Розробка і прийняття правових актів державних органів з економічних питань вбирає в себе систематизацію дій, які повинні носити сталий і передбачений характер за рахунок зусиль, спрямованих на те, щоб уникнути ситуацій, які гальмують діяльність самих органів, зменшують їх ефективність і негативно впливають на об'єкти економічного регулювання. Це означає, що державні органи при регулюванні економічних відносин повинні діяти в межах своєї компетенції, аналізувати стан об'єкту регулювання, розробляти правові акти так, щоб вони реально сприяли поліпшенню стану регулюючого об'єкту, тобто економічних відносин.

Стратегічне планування пов'язано з проміркованими діями державних органів, котрі спрямовані на прийняття рішень і здійснення таких дій, які об'єднують у собі економічну політику держави, а також опираються на реальність існуючих економічних відносин. Виходячи з цього прийняття управлінського рішення правового характеру включає в себе:

- 1) чітке формування завдань державного органу по регулюванню економічних відносин;
- 2) окреслення кордонів правового акту, який розробляється та приймається;
- 3) виявлення можливостей і наявності ресурсів для реалізації правового акту;
- 4) визначення ефективності закладеного регулювання в правовому акті;
- 5) визначення наслідків реалізації змісту означеного рішення як в економічній так і соціальній сфері.

Розробка і прийняття правових управлінських актів на основі планових засад дає можливість бачити по-стадійну його розробку і як вирішуються питання від задуму до реалізації. Такий підхід дає можливість переконати опонентів, що кроки які закладені в рішенні правильні, оптимальні і ефективні. Це суттєво знижує опір з боку тих, хто супротивиться змінам і бажає залишатися в межах існуючого

економічного простору. До того ж планова стратегія управлінського рішення знижує суперечності між різними органами, оскільки воно опирається на компетенцію кожного органу і дає можливість пов'язати їх дії так, щоб націлити на кінцевий результат. Стратегічне планування дозволяє поліпшити якість роботи державного органу оскільки планові процедури зменшують ймовірність помилки, розширюють інформаційну базу при прийнятті рішення, дають можливість пов'язати цілі, задачі з ресурсними можливостями, поставити виконання рішення на реальну основу, передбачити можливість виникнення нештатних ситуацій, застосувати засоби по ліквідації негативних явищ, прогнозувати наслідки прийнятого управлінського рішення.

Використання стратегічного планування у правовому регулюванні економічних відносин пов'язано з внутрішніми його властивостями, які включають у себе процес, організацію і структуру стратегічного планування.

Процес стратегічного планування представляє собою ряд послідовно здійснюваних дій з боку державного органу в регулюванні економічного об'єкту, які включають в себе дослідження, збір інформації, проектування (розробку моделі), оцінку моделі, розробку альтернатив, вибір варіанту плану дій, організаційну підготовку реалізації варіанту моделі акту, виконання акту і контроль, корегування дій державного органу по регулюванню економічної ситуації. Плановий процес може бути автономним, коли вирішується проблема закритого типу, наприклад, правове регулювання оподаткування прибутку підприємства, або відкритим, коли взаємопов'язуються різні структури правового регулювання економічних відносин, наприклад, оподаткування і формування бюджету. Таким чином, процес стратегічного планування дає можливість уявити розроблене рішення у вигляді віртуальної реальності, формувати механізм оцінки кількісних і якісних джерел інформації, вихідних даних, результатів проміжного стану економічної ситуації й кінцевий результат діяльності державного органу в регулюванні економічних відносин, що дає можливість розробити оптимальне управлінське рішення.

Процес стратегічного планування при регулюванні економічних відносин державними органами може мати рацію коли діє ефективна система самої організації. Побудова організаційної системи залежить від стану суб'єкта регулювання, його потенціалу, тих ресурсів якими він розпоряджається. Вибір підходу до організації стратегічного планування залежить від досвіду державного органу в розробці і прийнятті стратегічних рішень, а також тих ресурсів, якими він реально розпоряджається. Наявність досвіду зі стратегічного планування дозволяє більш ефективно використати сильні сторони організації при розробці та

прийнятті рішення, оскільки може впевненіше опиратися на внутрішню структуру і вести розробку рішення знизу вгору. Наявність внутрішньої структури дозволяє активно залучати співробітників для виконання поставленої мети, бо при реалізації прийнятого рішення вони в значній мірі будуть втягнені в його виконання і повинні будуть співпрацювати з тими суб'єктами, яким безпосередньо будуть адресовані правові акти. Активний підхід припускає участь значної частини співробітників державного органу в розробці економічних рішень, що дозволяє знімати тенденційність у прийнятті рішення, і дає можливість забезпечити більш якісне виявлення проблем, аргументації їх вирішення та розробку стратегічного плану.

В організації стратегічного планування може бути і третій варіант, коли для розробки особливо складного рішення з економічних питань залучаються і співробітники державного органу, і фахівці. Такий системний підхід є найбільш ефективним, хоча має свої недоліки – як протистояння груп робітників, уповільнення процесу стратегічного планування. Але ці недоліки можуть компенсуватися іншими організаційно – правовими заходами.

Таким чином організація стратегічного планування по прийняттю рішень з економічних питань може здійснюватися знизу вгору, зверху вниз та системно. Організація знизу вгору починається з дослідження зовнішнього середовища кожним підрозділом державного органу. Такі дії дають можливість накопичити базу даних про стан, який відбувається в економічних процесах і визначитися з цілями та завданнями державного регулювання економіки. Дані від підрозділів поступають до центру, який їх використовує для первісної розробки економічного рішення. Така організація процесу передбачає можливість оцінки первісного розробленого рішення та плану дій як з боку внутрішніх підрозділів державного органу, так і з боку інших державних і недержавних органів, які можуть давати експертні оцінки та консультації. Проведений збір коментарів та пропозицій із запропонованого економічного рішення враховується керівництвом державного органу при кінцевому варіанті прийнятого стратегічного рішення.

Організація стратегічного планування зверху вниз передбачає побудову економічного рішення по замовленню на основі контракту з іншими державними або недержавними організаціями. Проект одержаний від них оцінюється не тільки самим керівництвом, а також запускається у внутрішню структуру державного органу з метою збору коментарів, зауважень, пропозицій по запропонованому управлінському рішенню. Після цього керівництво формує кінцевий варіант стратегічного плану.

Стратегічне планування обумовлює структурну переорієнтацію діяльності внутрішньої структури державного органу в залежності від

стратегії економічного регулювання. Це сприяє підвищенню запропонованого управлінського рішення, бо встановлюється прямий зв'язок між діяльністю самого органу та кінцевим результатом в регулюванні відносин суб'єктів економічного циклу. У даному випадку складається залежність між діяльністю внутрішньої структури державного органу, результатом його роботи та якістю прийнятого рішення. Все це зменшує ступінь ймовірності в діях органу управління і персоніфікує його відповідальність.

Висновки та пропозиції

1. Стратегічне планування у сфері правового регулювання економічних відносин – це розробка і прийняття управлінських рішень органами державного управління з економічних питань на основі правових норм і уявляються з їх боку стратегічні передбачувані дії, які мають визначений кінцевий результат.
2. Стратегічне планування управлінського рішення включає в себе: чітке формування завдань державного органу по регулюванню економічних відносин; окреслення кордонів правового акту, який розробляється та приймається; виявлення можливостей і наявність ресурсів для реалізації правового акту; визначення ефективності закладеного регулювання в правовому акті; визначення наслідків реалізації змісту означеного рішення як в економічній так і соціальній сфері.

Марущак О. І.

аспірант кафедри державознавства і права
Одеського інституту державного управління Національної академії
державного управління при Президентові України
(Одеса, Україна)

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКІВ І ПРАВА

Податки є явищем, яке діє у сфері права і значною мірою конвертує з ним, утворюючи з ним явище економіко-правового характеру. Можливість для такої взаємодії податків і права пов'язані з подібністю цих явища. Будучи різними за своєю суттю, вони мають тяжіння один до одного. Щоб зрозуміти цей процес необхідно здійснити порівняльну характеристику оподаткування і права.

По-перше, варто відзначити складність принципів права та оподаткування. Право має нормативний характер. Право представлене як система обов'язкових норм. Також це стосується податків. Вони є обов'язковими для своїх підданих. Як і право, податки є відбитками, в які закладені відносини між сторонами, які вступаючи в поле цих відносин, зобов'язані регулювати свою поведінку відповідно до них.